

DODELIJKE AANRIJDING OP DE KERMIS

door Kees de Koning

Een vreselijk ongeluk op de kermis van Oud-Vossemeer in 1694. Een jonge Poortvlietse boer reed met paard en wagen een kind aan, dat aan de opgelopen verwondingen bezweek. Het gerecht van Poortvliet liet op de wagen en de paarden beslag leggen, blijkt uit een akte in het gemeentearchief van Tholen.

Op donderdagmiddag 10 juni 1694 bezocht Joris Pieters vant Rosevelt, boer op Strijenham, de kermis in zijn geboortedorp Oud-Vossemeer. Een kermis (van: kerk-mis) of jaarmarkt was eigenlijk het vieren van het feest van de kerkpatroon. De kerk van Oud-Vossemeer was vóór de hervorming gewijd aan Johannes de Doper. Volgens de R.K. kerkelijke kalender valt de feestdag van deze heilige (Sint Jan) op 24 juni. De Vossemeerse ambachtsheren koppelden lange tijd hun jaarlijkse vergadering – die in het dorp plaatsvond – aan het feest van St. Jan. Vant Rosevelt reed die bewuste dag met zijn wagen, geladen met meerdere personen, op *soodanigen exorbitante maniere* tussen de kramen door, dat hij een jongen van tien, twaalf jaar oud omver reed. Vervolgens reed het voorwiel van de wagen *overt gantsche lichaem* van de onfortuinlijke knaap. Deze bezweek een half uur later aan de opgelopen verwondingen.

De veroorzaker had dat niet afgewacht. Hij verliet na het voorval met zijn paarden en wagen het rechtsgebied van *Vosmaer*. Doorgereden na een aanrijding, zouden we tegenwoordig zeggen. Maar de dader was bekend – zo groot was het dorp in die tijd nog niet, er woonden nog geen 800 mensen – en werd in zijn woonplaats achterhaald.

De baljuw van Poortvliet, de Heer van Namen, legde beslag op de wagen en de paarden. Een dag na het gebeurde verscheen hij *ten stadtbnijse* om de magistraat te verzoeken deze geconfisqueerde goederen verbeurd te verklaren. Welke verdere straf de roekeloze boer nog kreeg, is niet bekend. Noch in het oud-rechterlijk archief van Poortvliet, noch in dat van Vossemeer is er iets over te vinden. Evenmin is bekend hoe de jongen heette die slachtoffer werd van Vant Rosevelts rijgedrag; lijsten van overliden of begraven zijn uit die tijd niet bewaard.

Over de dader weten we wel wat meer. Joris was de oudste zoon van Pieter Jorissen vant Rosevelt, die boerde in de Vossemeerse Leguitpolder. Hij is rond 1672 geboren, en trouwde in augustus 1693 in Poortvliet met Jacomijntje Matthijs Vlamingh. Zij was weduwe en bewoonde de boerderij van haar man Maljaert Michielse Coolaert. Joris zette het boerenbedrijf in Strijenham voort, ook nadat – binnen vijf jaar na hun huwelijk – zijn vrouw was overleden. Van 1703

tot 1707 boerde hij in Heinkenszand op Zuid-Beveland. In laatstgenoemd jaar trouwde Joris voor de tweede keer, een huwelijk dat elf jaar duurde. Rond 1720 is hij voor de derde keer getrouwd en alleen uit dat huwelijk zijn kinderen (acht) van hem bekend. Hij woonde toen weer in Oud-Vossemeer, bezat een huis en schuur in de *Calisbuurt*. Joris is in 1741 overleden.

Bron

Gemeentearchief Tholen, archief van de vierschaar van Poortvliet, rol van criminele zaken, inventarisnr. 5622, dd. 11 juni 1694.